

Rodzajnik określony — Articolo determinativo

	<u>l. poj.</u>	<u>l. mn.</u>
	il -----	i przed <i>spółgłoską</i>
rodz. Męski	lo -----	gli przed <i>s + spółgłoska - z - x-gn - pn - ps</i>
	l' -----	gli przed <i>samogłoską</i>
<hr/>		
rodz. Żeński	la -----	le przed <i>spółgłoską</i>
	l' -----	le przed <i>samogłoską</i>

Rodzajnik określony wskazuje na osobę, zwierzę lub przedmiot, który jest jedyny albo ściśle określony. Posługujemy się nim wówczas, gdy chodzi o kogoś lub coś konkretnego, jedynego. Mówimy:

- Il libro** - konkretna lub jedyna książka
- Il libro nuovo** - konkretna lub jedyna nowa książka

Rodzajnik określony rodzaju męskiego ma dwie formy liczby pojedynczej i dwie liczby mnogiej. Są to:

- w liczbie pojedynczej **il, lo**
- w liczbie mnogiej **i, gli**

Rodzajnik **lo**, w liczbie mnogiej **gli**, towarzyszy rzeczownikom rodzaju męskiego, zaczynającym się od spółgłoski *z*, od *s* impura (to jest *s*, po którym następuje spółgłoska), od grup liter *gn*, *pn*, *ps* i samogłosek:

lo zaino — plecak	gli zaini — plecaki
lo spillo — szpilka	gli spilli — szpilki
lo gnomo — karzeł	gli gnomi — karły
lo pneumatico — opona	gli pneumatici — opony
lo psichiatra — psychiatra	gli psichiatri — psychiatrzy

Przed rzeczownikami zaczynającymi się od samogłoski, samogłoska rodzajnika **lo** ulega elizji, a na jej miejsce stawiamy apostrof

- l'ombrello** — parasol
- gli ombrelli** — parasole
- l'atlante** — atlas
- gli atlanti** — atlas

Rodzajnik **il**, w liczbie mnogiej **i**, stawiamy przed rzeczownikami rodzaju męskiego, zaczynającymi się od pozostałych spółgłosek:

il signore — pan	→	i signori — panowie
il quaderno — zeszyt	→	i quaderni — zeszyty
il libro — książka	→	i libri — książki

Rodzajnik określony rodzaju żeńskiego ma w liczbie pojedynczej formę **la**, a w liczbie mnogiej formę **le**:

la matita — ołówek	→	le matite — ołówki
la chiave — klucz	→	le chiavi — klucze

Przed samogłoską rodzajnik liczby pojedynczej *la* przyjmuje apostrof, natomiast rodzajnik liczby mnogiej *le* nigdy nie ulega skróceniu:

l'agenda — notatnik	→	le agende — notatniki
l'insegnante — nauczycielka	→	le insegnanti — nauczycielki
l'italiana — Włoszka	→	le italiane — Włoszki

Zestawienie Rodzajników nieokreślonych i określonych	
rodz. męski	
un il i	przed spółgłoską
un l' gli	przed samogłoską
uno lo gli	przed s + spółgłoska, z, x, gn, pn, ps
rodz. żeński	
una la le	przed spółgłoską
un' l' le	przed samogłoską

Rodzajnik określony a rodzajnik nieokreślony — L'articolo determinativo e l'articolo indeterminativo

Rodzajnikiem nieokreślonym posłużymy się, gdy chcemy powiedzieć o rzeczowniku w sposób ogólny:

un libro — (jakaś) książka
un libro nuovo — nowa książka.

Rodzajnikiem określonym, natomiast posłużymy się, aby powiedzieć:

il libro — konkretna książka, którą mam na myśli
il libro nuovo — konkretna lub jedyna nowa książka, którą mam na myśli

il mio libro — moja książka; konkretna lub jedyna należąca do mnie
il mio libro nuovo — moja nowa książka; konkretna lub jedynamoja nowa książka

lecz:

un mio libro nuovo (lub: uno dei miei libri nuovi) — jedna z moich nowych książek.

Pytając o to, czy dany przedmiot należy do tego, czy innego zbioru, posługujemy się rodzajnikiem nieokreślonym:

— **è un libro rosso?** — Czy to czerwona książka?
 — **No, non è un libro rosso,** — Nie, to nie jest książka czerwona,
è un libro verde. — to jest książka zielona.

Jeżeli jednak pytamy o cechę konkretnego przedmiotu, wtedy posłużymy się rodzajnikiem określonym:

Di che colore è il libro di Eva? — Jakiego koloru jest książka Ewy?

Il libro di Eva è verde. — Książka Ewy jest zielona.

è grande l'aula? — Czy sala jest duża?

No, l'aula non è grande è piccola. — Nie, sala nie jest duża
è un' aula piccola. — jest mała. To mała sala.